

Zapiski bibliograficzne

ZIEMIE ZACHODNIE

Dwudziestolecie powrotu. Rocznik Ziem Zachodnich i Północnych 1965. Towarzystwo Rozwoju Ziem Zachodnich 1965, 391 ss.

Szósty tom *Rocznika Ziem Zachodnich i Północnych* poświęcony — jak czytamy w przedmowie — „XX-leciu powrotu Polski na nasze ziemie zachodnie i północne: warunkom, w jakich nastąpił ten historyczny powrót i wielkiemu dziełu, jakie zostało na nich dokonane przez naród polski w ciągu minionych lat dwudziestu pod przewodnictwem Partii”. Obszerny ten tom otwiera syntetyczny artykuł pióra wiceprezesa Rady Ministrów Zenona Nowaka, omawiający znaczenie powrotu Ziem Zachodnich do Polski, ich osiągnięcia i rozwój, który w ostatecznym wyniku doprowadził do pełnej integracji tych obszarów z resztą kraju. W następnych artykułach przedstawiono działania Armii Radzieckiej i jednostek Wojska Polskiego, które przyniosły wyzwolenie ziem nadodrzańskich i nadbałtyckich, stanowisko ZSRR, państw zachodnich i Polonii zagranicznej wobec granicy na Odrze i Nysie, rozwój przemysłu i rolnictwa, oświaty, nauki i kultury Ziem Zachodnich, działalność Polskiego Związku Zachodniego (w l. 1944—1949) i Ministerstwa Ziem Odzyskanych, Ośrodka Kultury Polskiej w Berlinie oraz Ośrodka Kultury i Informacji NRD w Warszawie, rolę *Ostforschung* w przygotowaniu wojny hitlerowskiej; tradycje przyjaźni polsko-niemieckiej (1850—1964). Ponadto tom zawiera cenne materiały jak: wybór dokumentów — uchwał partii i stronnictw demokratycznych oraz wypowiedzi czołowych działaczy Polski Ludowej dotyczących Ziem Zachodnich, *Leksykon przemysłowy*, *Leksykon kulturalny*, kronikę współpracy Polski i NRD, omówie-

nie działalności Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich w latach 1960—1965.

„KWARTALNIK OPOLSKI” nr 3—4/1964. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Instytut Śląski w Opolu, Opole 1964, 174 ss.

W artykule wstępnym pt. *Awans ziemi i mieszkańców* S. Kosicki ogólnie charakteryzuje pozycję Opolszczyzny w organizmie gospodarczym Polski, zmiany i przeobrażenia społeczne, jakie zaszły w tym regionie w okresie 20-lecia PRL. W następnych artykułach S. Rospond omawia związki i kontakty Wita Stosza ze Śląskiem; R. Rauziński charakteryzuje pozarolnicze ośrodki pracy ludności wiejskiej Opolszczyzny; E. Kucharska pisze o bardzo ciekawej relacji z podróży po Śląsku pióra wybitnego sławisty rosyjskiego — Izmaïła Sriezniewskiego (1812—1880); M. Antonow charakteryzuje formy działalności Towarzystwa Górnośląskich Przemysłowców w Bytomiu (zał. 1896 r.) i w Katowicach (1892 r.) oraz Chrześcijańskiego Towarzystwa Przemysłowego w Królewskiej Hucie (1893 r.).

W drugim dziale pisma (*Materiały i miscellanea*) opublikowano polemiczne artykuły (T. Gospodarka i F. A. Marka) dotyczące ciągle jeszcze kontrowersyjnej postaci B. Bogendaina oraz opracowanie J. Kroszela pt. *Problemy badań naukowych w świetle prac nad planem regionalnego województwa opolskiego*. Ponadto zeszyt zawiera recenzje oraz sprawozdania z życia naukowego i kulturalnego Opolszczyzny.

„KWARTALNIK OPOLSKI” nr 1/1965. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Instytut Śląski w Opolu, Opole 1965, 211 ss.

Zeszyt specjalny zawierający liczne artykuły przedstawiające rozwój Opolszczyzny w 20-leciu PRL. Są to następujące opracowania: P. Wojas, *Opolszczyzna w Polsce Ludowej*; J. Buziński, *Awans społeczno-gospodarczy i kulturalny Opolszczyzny*; K. Musioł, *Opole w XX-leciu PRL*; K. Wilsz, *Przemiany w przemyśle województwa opolskiego po II wojnie światowej*; S. Ernich, *Rolnictwo opolskie w latach 1945—1963*; M. Wacławski, *Piętnaście lat wspólnego gospodarowania* (omówienie wyników 15-letniej pracy spółdzielni produkcyjnej w Wilamowej); T. Mąkosa, O. Wencel, *Ekspansja eksportowa przemysłu województwa opolskiego*; J. Balaryn, *Procesy demograficzne na Opolszczyźnie w minionym 20-leciu*; S. Rospond, *Środowisko naukowe Opola w okresie XX-lecia*; J. Kroszel, *Udział PTE w kształtowaniu*

się ośrodka naukowego; Ł. Brandt, *Szkolnictwo opolskie w latach 1945—1964*; F. Adamiec, *Rozwój kultury na Opolszczyźnie*; Z. Zielonka, *XX-lecie literackie Opolszczyzny*; R. Sękowski, *Biblioteki i czytelnictwo na Opolszczyźnie w XX-leciu Polski Ludowej*; C. Mykita-Glensk, *PTZO — Teatr Objazdowy*; S. Czech, *Materiały dotyczące Opolszczyzny okresu Polski Ludowej w archiwach państwowych województwa opolskiego*.

„PRZEGLĄD ZACHODNIO - POMORSKI” zeszyt 1—2/1965. Instytut Zachodnio-Pomorski, Szczecin 1965, 278 ss.

Zeszyt zawiera materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe w r. 1963, a poświęconej zespołowi portowemu Szczecin—Świnoujście.

Zestawił W. T.